

ВСТУП

Для вищих навчальних закладів, що забезпечують підготовку фахівців на освітньому рівні «бакалавр», обов'язковою дисципліною циклу гуманітарних дисциплін є курс «Фізичне виховання». У Законі України «Про фізичну культуру і спорт», прийнятому Верховною Радою у 1993 р. зі змінами, внесеними у 2002 р., фізичне виховання названо одним з головних напрямів. Упровадження фізичної культури в середовище студентської молоді є органічною частиною загального виховання студентів, покликане забезпечити розвиток фізичних, морально-вольових, розумових здібностей і професійно-прикладних навичок. Ухвалення цього Закону розпочало новий етап у розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Саме він надав широкі можливості для успішної роботи щодо збереження здоров'я нації через заняття спортом та фізичною культурою, для розвитку спорту вищих досягнень і масового спорту та підвищення авторитету України як спортивної держави.

У Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту (2004) фізична культура розглядається як важливий чинник здорового способу життя, профілактики захворювань, організації змістовного дозвілля та створення умов для всебічного гармонійного розвитку особистості. Вагомим чинником становлення особистості майбутнього професіонала та оптимальної інтеграції у ній соціального і біологічного є фізична культура, яка забезпечує збереження та зміцнення здоров'я молоді.

У новій редакції Закону великого значення надано фізичній культурі у сфері освіти. У сучасній стратегії вищої школи особливо актуалізується питання стану здоров'я студентів як один із пріоритетних напрямів гуманізації освіти, що є основою фізичного, психічного і соціального благополуччя, умовою і базисом повноцінного розвитку студентської молоді. Саме вища школа повинна забезпечувати всебічне фізичне виховання майбутніх фахівців, і провідна роль у цьому належить фізичній культурі студентської молоді. У сучасній системі освіти ВНЗ обов'язково необхідно забезпечити фізичне виховання як невід'ємну складову підготовки висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці.

Згідно з Положенням «Про державні тести і нормативні оцінки фізичної підготовленості населення України» [Постанова Кабінету Міністрів України № 80 від 15.01.1996 р.], фізична культура у вищому навчальному закладі – невід'ємна частина соціального становлення, всебічного та гармонійного розвитку особи, збереження і зміцнення здоров'я студентів. Їхнє фізичне виховання пов'язане із процесом виховання особи, набуттям нею відповідних знань та умінь з використання рухової активності для всебічного розвитку, оздоровлення та забезпечення готовності до професійної діяльності та активної участі в суспільному житті.

Нині фізичне виховання у вищих навчальних закладах – це, з одного боку, фізкультурно-спортивна діяльність, а з іншого – навчальна дис-

ципліна гуманітарного циклу, спрямована на виконання соціального замовлення – підготовку всебічно розвиненої гармонійної особистості, яка відповідає вимогам навчально-кваліфікаційної характеристики. Належний рівень психофізичного стану випускників ВНЗ визначає якість людського та кадрового потенціалу майбутнього нашої країни, є одним із провідних завдань вищих освітніх установ.

Сучасна система підготовки фахівців у вищих навчальних закладах характеризується інтенсифікацією процесу навчання, психічною насиченістю, однак недостатнім обсягом рухової активності та, як наслідок, низьким рівнем фізичної підготовленості, неналежним станом здоров'я, що утруднює професійну трудову діяльність спеціалістів різних профілів. Роль фізичного виховання у підготовці молодих висококваліфікованих фахівців у сучасній Україні як ніколи важлива. Удосконалення людського чинника неможливе без зміцнення здоров'я людей, їхньої фізичної підготовленості, без розвитку умінь і готовності підтримати належний стан здоров'я упродовж всього життя. Здоров'я як державне надбання вимагає відповідного ставлення з боку усіх державних інститутів.

У Постанові Верховної Ради України «Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади» від 19.10.2016 р. про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо сприяння руховій активності студентів, підготованій спільно з Міністерством молоді та спорту України протягом 2016 р., визначено та схвалено стратегічні напрями модернізації системи фізичного виховання дітей та молоді у навчальних закладах з урахуванням міжнародного досвіду і вітчизняних реалій з метою формування здоров'я молодого покоління, збереження генофонду нації та зміцнення обороноздатності держави. У цьому контексті фізична культура є незамінним комплексним засобом позитивного педагогічного впливу як на фізичний, так і на інтелектуальний, емоційний, мотиваційний, вольовий, моральний та інші аспекти особистості студентської молоді. Як вагома соціальна сфера фізичне виховання у ВНЗ зорієнтоване на задоволення життєво важливих потреб у руховій активності, хорошему самопочутті, високому рівні здоров'я, на збереження та підвищення працездатності.

В умовах навчання у ВНЗ раціональне використання усього арсеналу засобів фізичної культури як методу забезпечення здорового способу життя студентів набуває особливої значущості. Саме тому пошук найефективніших засобів і методів фізичної культури повинен сприяти виконанню соціального замовлення держави і суспільства – збереженню та зміцненню здоров'я студентської молоді під час навчання, поряд із забезпеченням належного рівня психофізичної готовності студентів до професійної діяльності через організацію у вищих навчальних закладах обов'язкових занять різними компонентами фізичної культури з обов'язковою реалізацією базового компонента, орієнтованого на оволодіння особистою фізичною культурою спеціаліста.